

Data i 7. klasse på steinerskolen

Den første dataundervisningen på steinerskolen foregår i 7. klasse. Selv om de fleste antagelig allerede har brukt datamaskiner, så kan de nå sendes på en oppdagelsesferd. Hva er alle knappene og «hullene» på datamaskinen til? Noen vil de kjenne til, men hva med Insert? Hvordan setter vi inn en tysk ö? Hvordan kobler vi til en projektor, eller en skriver? Ferden kan gå videre når vi har koblet maskinen til og skrudd den på. Noen bruker Windows, andre Macintosh eller Linux. Hva har de felles? Hva er et grafisk brukergrensesnitt? Kan vi finne oss til rette også på en telefon? De er jo også små datamaskiner. Hvor ellers finner vi datamaskiner? Her kan vi utforske videre, og kanskje finne både lesebrett og supermaskiner av den type som beregner været og brukes i kreftforskningen.

Noen programmer vil de antagelig allerede kjenne til, som for eksempel en nettleser, men hvilken nettleser kjenner de? Hva annet kan man bruke den til? Det er velkjent at en datamaskin er et avansert underholdningssenter. De fleste vil kanskje, spesielt gjennom sine foreldre ha oppdaget at maskinene kan brukes også til andre ting. Noe av dette vil bli stoff for årene framover: Regneark, bildebehandling, presentasjoner m.m. I 7. klasse snuser vi litt på hva vi står ovenfor og prøver å danne oss et helhetlig bilde av hva dette er. Og siden mye av arbeidet vi skal gjøre vil handle om å skrive, kan de også få øve og lære touch-metoden, altså hvordan de kan skrive raskt og presist uten å se på fingrene mens de skriver. Det frigjør tanken til selve innholdet, og vi kan glemme apparatet. Slik vi allerede har gjort med pennen, sykkelen – og ikke minst våre egne bein. Dermed kan vi kanskje erfare datamaskinen som en utvidelse av vår egen kropp, både syn og hørsel, men aller mest en forvandlet form av vår tanke. Mekanisert og strukturert til mange formål.

Hvis elevene lærer touch-metoden, kan det være berikende å sette dette inn i en historisk sammenheng, så de f.eks. kan lære at bokstavene er plassert som de er med tanke på de hvordan de første manuelle skrivemaskinene virket. Da vil det også bli klart at det finnes både andre tastaturer og andre oppsett av tastene, selv om disse ikke er særlig utbredt. Dette til tross for at de har vist seg å være mer effektive og hensiktsmessige, både ergonomisk og med hensyn til skrivehastigheten.

Det er fint om eleven kan lære å navigere seg fram på sin egen datamaskin, slik at de f.eks. vet at nedlastede dokumenter havner i en fast mappe – som man selv kan omdefinere om man vil. Her ligger også grunnleggende kunnskaper som å flytte, kopiere og opprette filer og mapper.

Både dette året og de kommende kan elevene få i oppgave fortløpende å lage sin egen arbeidsbok – på data. Flere andre datafaglige emner kommer da praktisk til nytte, for eksempel stilbehandling, nummerering, tabeller m.m. Avhengig av hvilket datasystem skolen har vil elevene her kunne introduseres for en løsning for å levere inn. For eksempel via en delt mappe på det lokale nettverket, eller en nettlagringstjeneste.

Mye av undervisningen i data kan med fordel kombineres med mange andre fag, slik det gjøres i det «virkelige liv». Et tverrfaglig emne det kan være en fordel at de introduseres for allerede nå er regning med datastørrelser. I den sammenheng er det nødvendig med en introduksjon i hva bytes er og hvilke størrelser som er relevante i vår hverdag. For eksempel: Hvor mye kan en lagre på en CD, DVD, harddisk, minnepinne e.l.? Hvor store vedlegg gir det mening å sende? Hvor stor plass tar et bilde på en digitalkamera? Konkrete øvelser i forbindelse med dette kan være nyttig. Her forlenger vi 5. klasse-temaet om fot, alen og tomme inn i dataalderen. Om det ikke blir tid til dette i

7. klasse kan det godt forskyves til et senere år.

Innen året er omme er det fint, hvis det ikke allerede har skjedd tidligere år, at elevene lærer nettiquette og nettvett, altså skikk og bruk i den digitale verden og i en digital tid.

Skrevet av Axel Bojer 25.03.2015 og 21.06.2015